

1 iulie 2016

VB nr. 629

**Domnului Andrian CANDU,
Președinte al Parlamentului Republicii Moldova**

MOȚIUNE SIMPLĂ
asupra activității domnului Vladimir Cebotari, ministrul justiției

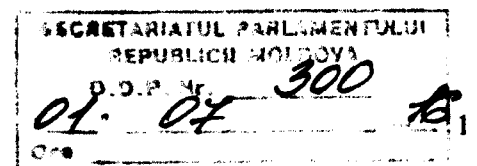
Subsemnații, deputați în Parlamentul Republicii Moldova, în conformitate cu art.105 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova și art.112 și art.113 din Regulamentul Parlamentului Republicii Moldova, înaintăm moțiunea simplă asupra activității ministrului justiției, domnul Vladimir Cebotari.

Motivarea

La 20 ianuarie 2016 Parlamentul Republicii Moldova a votat Hotărîrea Parlamentului nr.1 pentru aprobarea Programului de activitate al Guvernului și acordarea votului de încredere Guvernului. Astfel, potrivit Programului de activitate al Guvernului pentru perioada 2016-2018, executivul și-a asumat obligația în fața Parlamentului de a realiza următoarele obiective în domeniul justiției, după cum urmează:

1. Elaborarea unui nou document de politici pentru asigurarea continuității reformei în sectorul justiției.

3. Decriminalizarea legislației prin instituirea și implementarea unui spectru extins de măsuri punitive efective nonprivative de libertate, diversificarea și sporirea eficienței instrumentarului probațiunii.

4. Optimizarea hărții instanțelor de judecată și specializarea judecătorilor, precum și crearea completelor specializate, inclusiv în judecătoriile de primă instanță, pentru a asigura calitatea deciziilor, repartizarea aleatorie eficientă a dosarelor, îmbunătățirea administrării și optimizarea cheltuielilor de întreținere a instanțelor de judecată.

5. Constituirea unui sistem transparent, bazat pe profesionalism și integritate, de acces și promovare în funcția de judecător, inclusiv la curțile de apel și la Curtea Supremă de Justiție.

6. Diminuarea duratei proceselor de judecată, inclusiv prin simplificarea procedurilor în cazul unor tipuri de acțiuni civile (reducerea numărului de trepte de contestare a hotărârilor judecătorești, introducerea obligatorie a medierii, pentru un anumit tip de litigii civile).

7. Promovarea reformei organelor procuraturii, excluderea influenței politice și creșterea transparenței activității acestora

Actualul ministru nu o singură dată declara că va promova o strategie de reformă corectă, bună, realistă și care în final, va duce la un alt sistem de justiție. Cu adevărat, aceasta trebuie să fie esența mandatului unui ministru-reformator, esența consolidării statului de drept, esența așteptărilor venite din societate. În realitate, ceea ce a promis ministru Cebotari că va face, au fost uitate. Ministrul justiției răspunde de întreaga activitate a ministerului în fața Guvernului, iar în calitate de membru al Guvernului - și în fața Parlamentului.

În conformitate cu art.21 a Legii cu privire la Guvern, ministerele sînt organele centrale de specialitate ale statului. Ele sînt conduse de miniștri, care poartă răspundere personală pentru îndeplinirea sarcinilor puse în seama lor.

De asemenea și art.29 al aceeași legi prevede că, membrii Guvernului poartă răspundere pentru sferele de activitate ce le-au fost încredințate și pentru activitatea Guvernului în ansamblu.

Activitatea Ministerului Justiției al Republicii Moldova în ultimele cinci luni a fost compromisă de o serie de acțiuni ale conducerii, pe alocuri nehibzuite, dar în cele mai dese cazuri intenționate și conștiente, care au adus prejudicii grave atât statului Republica Moldova în sens material și de imagine, cât și societății întregi și cetățenilor în particular. Cu regret, aceste acțiuni continuă și în prezent, iar prejudiciile se datorează în special lipsei profesionalismului și luării unor decizii incorecte, uneori evident ilegale de către conducătorul acestui minister, domnul Vladimir Cebotari. Dacă să vorbim despre politicile implementate noua-vechea guvernare, trebuie să remarcăm că politicile sunt stabilite și îndeplinite de clasa politică, în numele voinței populare care o legitimează prin alegeri libere. În realitate asistăm la un transfer de prerogative. Acest transfer grav, neconstituțional de prerogative și de responsabilități către structurile neformale de autoadministrare

a coaliției de guvernare, încheiate în baza șantajului și a coruperii deputaților, a avut drept scop numai dorința de a scăpa de sarcina grea de reformare a justiției. Transferul de prerogative și responsabilități s-a asociat cu un plan diabolic de subminare a organelor de ocrotire a normelor de drept și al autorității judecătorești în particular. Nu lipsa de inițiative legislative mici o reproșăm ministrului justiției, dar lipsa totală a unei strategii, a unui proiect de reformă reală. Ministrul Justiției prin activitatea sa compromite întregul sistem al justiției.

Chiar din start vom menționa faptul că, persoana ministrului justiției este compromisă prin activitățile paralele funcției sale și anume: lansarea companiei aeriene Fly One imediat numirii sale în funcție. De altfel, un fost membru al PD, domnul Andrei Popov, a declarat public că, scopul lansării companiei este falimentarea companiei de stat Air Moldova.

În continuare vom analiza activitățile profesionale ale ministerului justiției după intrarea în funcție a noului ministru al justiției.

1. Astfel, domnul Vladimir Cebotari anunța cu mult fast despre inițierea unor acțiuni în regres împotriva funcționarilor de stat vinovați de condamnarea Republicii Moldova la CEDO. În primul rând, vom menționa că, această acțiune a fost inițiată în mod selectiv, nefiind înaintate pretenții pe marginea tuturor dosarelor pierdute la CEDO, mai ales pe cauzele unde Republica Moldova a pierdut sume mari de bani. În al doilea rând, vom menționa faptul că, cauzele inițiate, cu toate că, sunt de interes public major, fapt care presupune transparentă maximă, după informarea publică despre inițierea lor, alte informații nu au fost prezentate publicului. Mai mult, conform opiniei specialiștilor, aceste cauze sunt compromise și nu au sorți de izbândă.

2. Ministrul justiției și-a asumat obligația de a transparentiza activitatea ministerului, cu toate acestea, acesta, a refuzat prezentarea unor informații publice legate de examinarea cauzelor la CEDO, în acest sens fiind necesară intervenția instanțelor de judecată și a Curții Constituționale pentru a putea accede la informații (cauza Juriștii pentru drepturile omului împotriva Ministerului justiției privind accesul la informație).

3. Faptul că, în activitatea sa ministrul justiției folosește duble standarde se demonstrează și prin faptul că, acesta, înaintând acțiuni de regres împotriva persoanelor vinovate de condamnarea Republicii Moldova la CEDO, nu execută obligația sa legală de a prezenta scuze publice celor care au avut de suferit de pe urma acțiunilor ilegale ale statului. De altfel, nu este clar dacă, pierderea cauzelor la CEDO nu se datorează și activității agentului guvernamental, care, recent a fost înlocuit pentru niște motive neclare. Notăm că, existau zvonuri că, domnul Lilian Apostol a plecat pentru a nu i se iniția dosar penal.

4. Ministrul justiției și-a asumat obligația de a fortifica protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, aplicarea cât mai rară a măsurilor preventive privative de libertate cât și a pedepselor privative de libertate. La acest capitol însă se constată doar regres, or, se atesă o creștere vădită a numărului persoanelor deținute ilegal, încălcarea principiului publicității procesului de judecată, detenția persoanelor în condiții contrare art. 3 din Convenția EDO, lipsa unor acțiuni pentru închiderea penitenciarului nr. 13 și transferarea persoanelor din cadrul acestui penitenciar în alt penitenciar, or, CEDO deja de mulți ani a declarat că, condițiile din cadrul penitenciarului nr. 13 sunt contare art. 3 din Convenție, reprezentând o problemă sistemică, fapt pentru care Republica Moldova pierde constant sume de bani din cauza inacțiunii ministerului justiției. Notăm că, la capitol există statistici, rapoarte care confirmă creșterea constantă a numărului persoanelor plasate în detenție preventivă, în jur de 80% din cazurile în care procurorul solicită arestul preventiv sunt satisfăcute de către instanța de judecată. Actualmente, acest procent ar putea fi mai mare.

5. Este adevărat că, ministerul justiției s-a activizat în ceea ce privește prezentarea proiectelor de lege legate de reforma justiției, însă majoritatea proiectelor de lege au drept scop unele transformări de formă, nu și de fond. Mai mult, o mare parte dintre inițiative au drept scop limitarea drepturilor fundamentale ale omului într-un mod contrar standardelor internaționale.

Astfel, se dorește limitarea dreptului la viața privată prin promovarea proiectului big brother, permiterea interceptării convorbirilor telefonice, verificarea corespondenței, a poștei electronice în baza autorizației procurorului fără implicarea instanței de judecată. În context notăm că, societatea civilă a înaintat un demers prin care solicită președintelui Republicii Moldova despre restituirea spre reexaminare a legii privind testarea integrității instituționale. Din acest demers se constată practicile vicioase ale ministerului. Astfel, în cadrul ședinței parlamentare, s-a menționat că, proiectul a trecut expertiza Comisiei de la Veneția, dar s-a omis menționarea faptului că ulterior proiectul a fost modificat esențial, prevăzând un nou mecanism. În plus, nu s-a menționat că noul proiect nu a soluționat prevederile problematice la care a atras atenția Comisia de la Veneția în opinia sa din decembrie 2014.

6. Ministrul justiției vorbește despre oferirea unui rol mai activ al judecătorului la examinarea cauzelor în instanța de judecată, însă proiectele inițiate vizează limitarea acestui rol al judecătorului, care într-o serie de acțiuni procesuale (ex: măsurile de asigurare a acțiunii) vor avea doar un rol formal. De altfel, ministrul justiției este tentat să retragă o serie de drepturi ale instanțelor de judecată la examinarea cauzelor și impunerea unor obligații nejustificate, excluzând orice marjă de apreciere a instanței. Este regretabilă participarea ministrului justiției, la acțiunea de „execuție publică” a unor judecători, prin intermediul CSM. De altfel, această acțiune are drept scop de a intimida sistemul judecătoresc și de a-l subordona politic.

Ministrul justiției nu a avut nici o reacție la atacurile publice ale domnului Ion Druță la adresa unor demnitari europeni, care denunțau public abuzurile sistemului judecătoresc și ale organelor de autoadministrare. Probabil, ministrul era de acord cu poziția domnului Druță. Dacă e așa, atunci nu este clar de ce acesta nu a condamnat reacția ambasadorului SUA în privința inițierii urmăririi penale împotriva judecătorului, Domnica Manole.

7. Ministrul justiției este tentat să limiteze libertatea profesiei de avocat prin transmiterea competențelor referitoare la cariera avocaților în subordinea ministerului fără a se ține cont de specificul profesiei de avocat și că, anterior o asemenea practică s-a dovedit a fi foarte vicioasă. Totodată se încearcă impunerea asigurării profesionale a avocaților, în lipsa oricăror statistici, probe, argumente, care ar justifica impunerea unor asemenea obligații. Spre regret însă, ministerul nu face nimic pentru a clarifica sistemul fiscal al avocaților, asigurarea restituirii conforme a onorariilor de către instanțele de judecată, atât a celor achitate în cadrul instanței cât și a celor achitate în cadrul procedurilor extrajudiciare.

8. Ministerul justiției nu întreprinde nimic real în vederea fortificării instituției medierii și a ombudsmanului, ambele fiind de facto lipsă în Republica Moldova.

9. Nu este clar ce întreprinde ministerul justiției în vederea luptei cu violența în familie și împotriva minorilor.

10. Ministrul justiției nu are nici o strategie în ceea ce privește lupta cu examinarea cauzelor în instanța de judecată în termeni nerezonabili. Unica ce face ministerul, este promovarea unui proiect de lege prin care să înlăture răspunderea materială a statului pentru încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzelor, bazându-se pe niște ipoteze extrem de grave și anume că, persoanele ar putea abuziv să încaseze de la stat prejudiciile materiale prin examinarea tardivă a cauzelor, or, o asemenea încasare prin definiție nu poate fi abuzivă, deoarece poate fi făcută doar prin intermediul unei hotărâri judecătorești.

11. Conform programului se indică despre crearea unor mecanisme de promovare doar a persoanelor integre în cadrul sistemului judecătoresc, cu toate acestea, devin din ce în ce mai dese cazurile de promovare a judecătorilor pe criterii exclusiv politice, a unor persoane compromise cu venituri nejustificate. În acest sens nu este reformat Institutul Național al Justiției, acea instituție care trebuie să asigure accesarea în funcție de judecător, procuror a persoanelor cu adevărat pregătite, cu o reputație ireproșabilă.

13. În activitățile legate de lupta cu corupția, se atestă doar o mimare a reformei, lipsa acțiunilor de implementare a instrumentelor existente, modificarea permanentă a instrumentelor pentru a bloca lupta cu corupția, lupta cu corupția exclusiv pe criterii politice. Actualmente ministerul justiției promovează pachetul

de integritate, însă nu întreprinde acțiuni reale în vederea depolitizării structurilor responsabile de lupta cu corupția și lipsa de integritate. Ministerul justiției nu face nimic în vederea garantării certitudinii juridice și neadmiterii practicii judecătorești neuniforme.

17. Ministerul justiției nu întreprinde nici o acțiune în vederea garantării repartizării aleatorii a cauzelor în instanțele de judecată. Astfel, astăzi continuă practicile de manipulare a repartizării aleatorii prin intermediul blocării judecătorilor nedoriți, depunerea de către reclamânți a aceleiași acțiuni de mai multe ori în vederea ajungerii cauzei la judecătorul potrivit, anularea pe parcursul anului a dispozițiilor privind formarea completelor de judecată și reformarea permanentă a completelor de judecată contrar hotărârilor CSM etc.

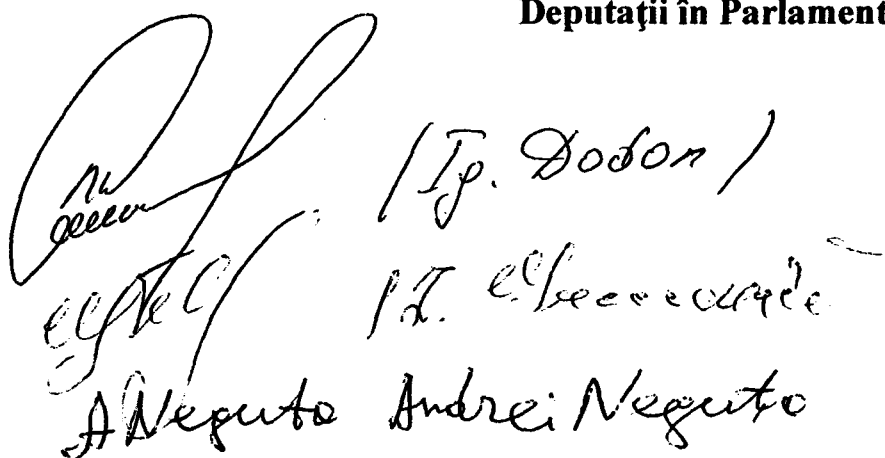
În calitate de deputați de nenumărate ori am atenționat asupra agravării permanente a situației în domeniul justiției, asupra modului neprofesionist de conducere a ministerului justiției de către domnul Vladimir Cebotari, care nu face nimic decât să pună umărul la instaurarea dictaturii, distrugerea independenței justiției și a profesiilor conexe justiției. Astăzi, culpabilizarea celorlalți a constituit singura strategie a ministrului și anume strategia unei false imagini în ochii unor cercuri de înalți funcționari europeni. Justiția are lipsuri foarte mari. Problema este că defectele justiției nu se îndreaptă de la sine și nicidecum prin abordări demagogice și populiste. Crearea unui sistem judiciar performant, corect și credibil presupune reformă, presupune concepție, presupune elaborarea unor coduri noi, reformarea Institutului Național al Justiției, Centrului Național de Expertize Judiciare, alte structuri.

Astăzi sîntem nevoiți să constatăm că, aflarea în continuare a domnului Cebotari în fruntea Ministerului justiției va deteriora progresiv situația în domeniul justiției și funcționării adecvate a personalului din domeniul justiției.

Dispozitivul

Avînd în vedere cele menționate mai sus și în baza prevederilor Constituției Republicii Moldova și altor acte legislative în vigoare, prin prezenta moțiune simplă solicităm inițierea imediată a procedurii de demitere al ministrului justiției, domnul Vladimir Cebotari.

Deputații în Parlamentul Republicii Moldova:

I.P. Dodon
P.D. Cebotari
A. Deputat Andrei Neguta

~~A. Turcanu~~ / V. Turcanu /

~~Pop~~ V. Sorocanu

~~Grigore~~ / Grigore Novac /

~~Bludaru~~ / h. Madusa /

~~Th. Mitu~~ / Th. Mitriuc /

Maby A. LABUNET

~~Cozma~~ / E. Smechur /

Radvan M.

~~Popescu~~ / Hrenova Elena /

~~Popoviciu~~ O. Lipszii
V. Golovatinuc.

~~Pop~~ F. Gagauz

~~Pop~~ V. Bastinca

V. Bolea / Bolea Vasile /

~~B~~ / Oduostahco V. /

~~Gimnaziu~~ / Ferrelita C. /

~~Pop~~ / O. Savva /

~~Pop~~ Nestorovschi S.